

Avaluació Psicològica Clínica en la Infància i l'Adolescència

2013/2014

Codi: 102540

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	1

Professor de contacte

Nom: Carme Costas Moragas

Correu electrònic: Carme.Costas@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit establert, però cal tenir en compte que es tracta d'una matèria molt heterogènia on hi convergeixen els coneixements bàsics d'altres disciplines, com són els de l'avaluació psicològica, de psicopatologia infantil i de psicologia del desenvolupament infantil.

Objectius

L'avaluació psicològica és el procés que precedeix qualsevol tipus d'intervenció. Per tant, l'actitud del professional ha de ser especialment receptiva a tota mena de problemes que pugui presentar el pacient.

En finalitzar l'assignatura, s'espera que l'estudiant sigui capaç de:

- Identificar les dades més rellevants d'una història clínica infantil/adolescent a fi de formular hipòtesis de diagnòstic.
- Conèixer el procediment d'aplicació i valoració de les principals tècniques d'avaluació psicològica, en les diferents àrees del desenvolupament.
- Identificar i delimitar els problemes principals a fi de proposar les línies bàsiques del procés d'intervenció.

Competències

- Psicologia
- Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Escoltar activament per poder obtenir i sintetitzar la informació pertinent i comprendre el contingut.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinàries.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes d'avaluació i diagnòstic en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el contingut d'entrevistes clíniques relacionades amb casos pràctics en l'àmbit de la psicologia clínica infantil i adolescent.
2. Contrastar els resultats amb les hipòtesis de diagnòstic.
3. Elaborar el diagnòstic i el procés d'intervenció.
4. Elaborar els resultats d'una manera operativa.
5. Elaborar hipòtesis de diagnòstic.
6. Expressar com obtenir informació actualitzada dels instruments.
7. Formular diagnòstics dels trastorns psicològics presentats en casos clínics pràctics.
8. Formular hipòtesis i identificar els factors que determinen la conducta problemàtica actual.
9. Indicar els objectius d'intervenció.
10. Indicar i dur a terme el diagnòstic diferencial.
11. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
12. Organitzar la informació en funció de les variables implicades.
13. Organitzar la informació rellevant del cas.
14. Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
15. Reconèixer les etapes del procés d'avaluació clínica.
16. Seleccionar el lèxic apropiat segons la persona destinatària.
17. Valorar els resultats obtinguts a través de diferents instruments aplicats a casos pràctics.

Continguts

0. INTRODUCCIO. L'avaluació psicològica en la infància i l'adolescència: definició i concepte. Fases del procés d'avaluació.

ETAPA 1. Avaluació del desenvolupament de l'infant de 0 a 2 anys

- 1.1. El període neonatal. Exàmens del nadó.
- 1.2. Avaluació del comportament neonatal.
- 1.3. Les àrees del desenvolupament i la seva avaluació.

ETAPA 2. Avaluació del desenvolupament de l'infant de 3 a 6 anys

- 2.1. Avaluació del desenvolupament cognitiu.
- 2.2. Avaluació de la comunicació i del llenguatge.
- 2.3. Avaluació de la motricitat i de la preferència lateral.
- 2.4. Avaluació del temperament.

ETAPA 3. Avaluació del desenvolupament de l'infant des dels 7 anys fins a l'adolescència

- 3.1. Avaluació de la competència cognitiva.
- 3.2. Avaluació de la funció visuomotora i de la lecto-escriptura.
- 3.3. Avaluació de la personalitat.
- 3.4. Avaluació i diagnòstic de les alteracions psicopatològiques.

Metodologia

Dirigides

Classes teòriques: classe magistral amb suport multimèdia. Mida dels grups: 1/1.

Classes pràctiques: anàlisi i resolució d'un cas clínic a partir d'enregistraments audiovisuals. Mida dels grups: 1/4.

Pràctiques clíniques assistencials: aquesta activitat es durà a terme en grups reduïts d'estudiants. Es farà en un centre hospitalari i estarà supervisada per un docent clínic/assistencial. La durada d'aquesta activitat serà de 4 hores.

Supervisades

Tutories programades pel professor per a la revisió d'activitats dirigides.

Autònomes

Lectura i síntesi dels continguts de l'assignatura. Ampliació de coneixements: cerca i anàlisi d'instruments d'avaluació psicològica aplicats a la infància i l'adolescència.

Anàlisi del cas clínic presentat a les classes pràctiques (treball de grup).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Classes teòriques	24	0,96	6, 11, 14
Pràctiques clíniques assistencials	4	0,16	2, 4, 11, 13, 14, 15, 17
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	7,5	0,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Tipus: Autònomes			
Lectura i ampliació de coneixements sobre els continguts de l'assignatura.	69	2,76	6, 11
Resolució d'exercicis d'avaluació relatius a l'anàlisi d'un cas clínic	34,5	1,38	2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17

Avaluació

Avaluació

L'avaluació continuada de les evidències d'aprenentatge es farà a partir dels següents procediments:

a) Realització de 2 exàmens parcials presencials (preguntes obertes). Cadascun aportarà un 40% a la nota final. Total: 80%. El primer es realitzarà durant la setmana 9 i el segon durant la setmana 17.

b) Resolució d'un cas pràctic supervisat (enregistrat en vídeo). Els estudiants (en grups de 3-5) hauran d'elaborar un informe per escrit sobre un cas que es desenvoluparà durant les classes pràctiques. Representarà un 15% de la nota final. Aquest informe s'haurà de lliurar la setmana 16.

c) Informe individual per escrit sobre l'activitat desenvolupada durant la sessió de la pràctica clínica assistencial. Representarà un 5% de la nota final. Aquest informe s'haurà de lliurar la setmana 16.

Nota final de l'assignatura

La nota global de l'assignatura serà la mitjana ponderada de la puntuació obtinguda en cadascuna de les evidències d'aprenentatge. Cada evidència es valorarà segons una escala de 10 punts, essent 5 l'aprobat.

Definició de superació de l'assignatura

Es considera que un estudiant ha superat l'assignatura quan ha obtingut una nota global mínima de 5 punts.

Definició d'estudiant "presentat/da"

L'estudiant es considera "presentat/da" quan ha lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%).

Reavaluació

Es realitzarà una única reavaluació al final del semestre (setmana 19). S'hi podran presentar només els estudiants amb l'assignatura "NO SUPERADA" que tinguin una qualificació d'avaluació contínua major o igual a 4 punts (40%). La prova consistirà en un examen per escrit de la part de l'assignatura que no s'hagi superat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1 informe relatiu a l'anàlisi d'un cas clínic	15%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
1 informe sobre la pràctica clínica assistencial	5 %	0	0	7, 12, 15, 17
2 exàmens parcials (preguntes obertes)	80%	3	0,12	4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 17

Bibliografia

BÀSICA

Manuale de consulta per a l'ampliació de temes explicats a l'assignatura:

Costas, C. (2004). Avaluació psicològica del desenvolupament infantil. Des del naixement fins als sis anys (1ª reimpressió corregida). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. Col·lecció Materials, n° 127.

Forns, M., Abad, J., Amador, J.A., Kirchner, T. i Roig, F. (2004). Avaluació psicològica (2ª edició). Barcelona: Editorial UOC.

Maganto, C., Amador, J.A. y González, R. (Eds.) (2001). Evaluación psicológica en la infancia y la adolescencia. Casos prácticos. Madrid: TEA Ediciones.

Moreno Rosset, C. (Ed.) (2003). Evaluación psicológica. Concepto, proceso y aplicación en las áreas del desarrollo y de la inteligencia. Madrid: Sanz y Torres.

COMPLEMENTÀRIA

Brazelton T. B. & Nugent, J. K. (2011). Neonatal Behavioral Assessment Scale. 4th Edition. London: Mac Keith Press.

Costas, C. (2004) Escala per a l'avaluació del comportament neonatal (DVD en català i castellà). Institut de Ciències de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona. Distribució: TEA Ediciones.

Ezpeleta, L. (2001). La entrevista diagnòstica con niños y adolescentes. Madrid: Síntesis.

Fernández-Ballesteros, R. (2ª ed.) (2011). Avaluació Psicològica: Conceptos, métodos y estudios de casos. Madrid: Pirámide

Flanagan, D. P. i Kaufman, A.S. (2006). Claves para la evaluación con el WISC-IV. Madrid: TEA Ediciones.

Lichtenberger, E. O. i Kaufman, A.S. (2010). Claves para la evaluación con el WPPSI-III. Madrid: TEA Ediciones.

Mash. E. J. & Barkley, R. A. (Eds.) (2007). Assessment of Childhood disorders. New York: The Guildford Press.

Verhulst, F.C. & van der Ende, J. (2006). Assessment scales in child and adolescents psychiatry. London: Informa

DOSSIERS DE L'ASSIGNATURA

DOSSIER 1. (Classes teòriques). Conté un material complementari pels diferents temes de l'assignatura.

DOSSIER 2. (Classes pràctiques). Conté els documents necessaris per al seguiment i anàlisi del procés d'avaluació del cas pràctic.